

Leerlingen borduren eigen droomreis voor Volkenkunde

LEIDEN – Zo'n 180 leerlingen van de basisscholen De Pionier en De Lorientzschool uit Leiden en de KoninginJulianschool uit Leiderdorp borduurden hun droomreis. En dat deden ze niet zomaar. Als een langgerekt middel-euws wandtapijt vormen de 180 borduurwerken een uitgestrekte reis door tijd en ruimte. Het resultaat is vanaf 24 april te zien in een speciale expositie Droomreis: borduurwerken van Leidse kinderen in Museum Volkenkunde.

Wayne Modest, inhoudelijke directeur NMVW: "In Museum Volkenkunde kun je in aanraking komen met verschillende werelden en je horizon verbreden. Het is geweldig dat we dit nu als het ware omdraaien, en de (fantasie)werelden van zoveel kinderen van de Leidse basisscholen toe kunnen voegen aan de exposities van het museum. Ze hebben echt hun best gedaan,

en het resultaat mag er zijn. Ik ben trots op ze en hoop dat iedereen het snelt met eigen ogen kan bewonderen."

Een reis naar de maan, naar de middeleeuwen of Nieuw-Zeeland. De werken van de kinderen vormen met elkaar een langgerekt, afwisselend kunstwerk. Het Tapijt van Bayeux, een beroemd middeleeuws wandtapijt van zeventig meter lang, diende hiervoor als inspiratiebron. In stripvorm verbeeldt het tapijt de reis naar Engeland, een belangrijke episode uit de Frans-Engelse geschiedenis. Project 'Droomreis' is gemaakt op initiatief van docent Eveline Timmermans van basisschool De Pionier en de Leidse kunstenaar Astrid Vlasman. Eveline Timmermans: "Ik ben trots op dit project en de creativiteit van de kinderen." Het creatieve resultaat is tot en met 1 september in Museum Volkenkunde te bewonderen. ●

En leerling van basisschool De Pionier met zijn eigen borduurwerk (Foto: pr).

Winst uit wind komt ten goede aan omwonenden

REGIO - Vanaf heden kunnen inwoners van de regio Holland Rijnland zich melden om de aankoop van De Watergeuzen mogelijk te maken. Dat zijn de twee windmolens langs de A4 bij de afslag Leiden-Zoeterwoude.

De molens worden aangekocht door Rijnland Energie Coöperatie, die hiervoor participaties uitgeeft. De regiocoöperatie, een initiatief van inwoners van Leiden, Zoeterwoude en Leiderdorp, zorgt hiermee dat winst uit wind ten goede komt aan omwonenden. De aankoop van de windmolens door een bewonerscoöperatie is een uni-

cum in Holland Rijnland. De regio kent nog geen andere voorbeelden van bewoners die op deze manier het heft in eigen hand nemen. Er is gekozen voor een coöperatieve opzet om inwoners medezeggenschap te geven over de energieproductie in hun eigen omgeving. Ook wil Rijnland Energie dat de winst uit de verkoop van de stroom ten goede komt aan mensen in de regio. De coöperatie verwacht op deze manier meer duurzame energieprojecten te kunnen opzetten en de energietransitie te versnellen. Voor meer info: www.rijnlandenergiecooperatie.nl/watergeuzen. ●

Printed from Calameo.com

De Watergeuzen (Foto: pr/Winand Stui)

Anton de Gruyl heeft schone energie opwekken als missie

Energiebesparing begint met goede isolatie van de woning

LEIDEN – Voor architect Anton de Gruyl is schone energie opwekken en woningsisolatie een missie. Naast zijn bouwkundig werk is hij tevens wijkambassadeur binnenstad, adviseur voor het gemeentelijk project GaGoed. Met teruggekomen van een huisbezoeken laat hij op zijn mobielte een warmtebeeld zien van een raam waar helder oplichtende vlekken de warme lichten verraden. Zijn kantoor aan de Hoge Woerd is een lullekerland voor duurzaamheid idealisten, in zijn werk kan hij zijn roeping kwijt.

door Hans Schuurman

"Alle energie besparing begint met isolatie, daarover schreef ik mijn dictaat op de Technische Universiteit in Delft", zegt De Gruyl. Ondanks een overlopende agenda laat hij zich strikken voor een gesprek over het waterzijdig inregelen van de verwarming. Maar voor hij van wal steekt, wil hij wel bijzondere noviteiten showen.

Dakpannen

Een 17e eeuwse dakpan van een dak aan het Rapenburg waar glas in gesmolten is om toch maar wat daglicht op zolder toe te laten. Daarnaast ligt een dakpan van 300 jaar later met een ingebouwde zonnecel. De ramen van zijn kantoorpand zijn 7 mm dik en leveren niettemin dezelfde isolerende waarde als drie dubbele beglazing van 32 mm. De lucht warmte pomp die het kan voor verwarmt, moet ik ook echt even zien. De Gruyl: "Die zuigt buitenlucht op, neemt 10 graden warmte eruit en verward daarmee het kantoor. "En omgekeerde koelkast", legt hij uit. "Ja", erkent hij, "deze techniek heeft ook beperkingen, en nadeel van geluid. Bij goede isolatie van binnenstad woningen is goede ventilatie nodig. Hij laat op een nog niet afgetimmerd vertrek van een grachtenpand een ventilatie met warmteretourwinning zien. Slanzen, kouke lucht afvoeren en schone aanvoeren.

Waterzijdig inregelen

De techniek van het waterzijdig inregelen van de verwarming is de

Bij de Architect Anton de Gruyl met isolatiemateriaal voor de slangen van de ventilatie met warmteretourwinning (Foto: Hans Schuurman).

aanleiding van het gesprek met architect De Gruyl. "Waterdrukzijdig inregelen is eigenlijk een betere benaming voor deze techniek", corrigeert Van Gruyl mij. "Het kan een besparing opleveren van 10 tot 20% van de energiekosten en het maakt het huis comfortabel. Bovendien hangt voor bijna iedere huiseigenaar op den duur hiervoor een verplichting boven z'n hoofd."

Bij waterzijdig inregelen wordt de cv-installatie zo ingesteld dat het cv-water gelijkmatig verspreid over alle verwarmings-elementen en kamers gelijkmatig op de gewenste temperatuur gebracht. Waterzijdig inregelen streeft naar een perfect temperatuurverschil tussen de water aanvoer- en de

waterretourleiding. De ideale verhouding tussen die twee leidingen is 0,8. Dat betekent dat als het water in de aanvoerleiding een temperatuur van 60 graden heeft, het water in de retourleiding 48 graden moet zijn. Het temperatuurverschil geeft de radiator als warmte aan de ruimte af. Het waterzijdig inregelen kost tussen de € 300,- en € 500,- per woning. Voor het waterzijdig inregelen wordt uitgegaan van een terugverdientijd van 3 tot 4 jaar. De Gruyl heeft contact over deze waterzijdig inregeltechniek met MBO Rijnmond. Als het waterzijdig inregelen wordt meegenomen in de opleiding installatietechniek hebben afgestudeerden een streepje voor bij hun sollicitaties. ●

Online boekensalon met Wim van den Doel

LEIDEN - Op donderdag 29 april is Wim van den Doel, hoogleraar Algemene Geschiedenis, te gast in de boekensalon van Universiteits Bibliotheek Leiden (UBL). Hoofdconservator Garret Verhoeven interviewt Wim van den Doel over zijn nieuwe boek 'Snouck Het volkomen geleerdeleven van Christiaan Snouck Hurgronje'. In de boekensalon worden leven en werk van de Leidse arabist en Islamoloog Christiaan Snouck Hurgronje (1857-1936) besproken in de context van de koloniale overheersing in Nederlands-Indië. Naast Van den Doel is Nico Kaptein, hoogleraar Islam in Zuidoost Azië, te gast. De boekensalon begint om 20.30 uur en is (gratis) te volgen via www.bibliotheek.universiteitleiden.nl.